

# Spis treści

|                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wstęp</b> .....                                                                     | 5  |
| <b>I. Insurekcja 1794</b> .....                                                        | 9  |
| 1. Działalność propagandowa RZT .....                                                  | 11 |
| 2. Organizacja propagandy za rządów Rady Najwyższej Litewskiej .....                   | 13 |
| 3. Naczelne władze propagandowe po 28 maja 1794 r. ....                                | 13 |
| 4. Organizacja centralnych służb propagandowych na Litwie .....                        | 17 |
| 5. Komisje Porządkowe Koronne w służbie propagandy .....                               | 18 |
| 6. Dozory w służbie propagandy .....                                                   | 22 |
| 7. Komisarze pełnomocni .....                                                          | 23 |
| 8. Duchowieństwo w planach propagandowych naczelnych władz<br>powstańczych .....       | 24 |
| 9. Deputacja ratunkowa .....                                                           | 29 |
| <b>II. Powstanie listopadowe</b> .....                                                 | 33 |
| 1. Dyktatura Chłopickiego – próby zorganizowania propagandy .....                      | 34 |
| 2. Dyskusje nad utworzeniem prasy rządowej .....                                       | 37 |
| 3. Problem urzędowości „Dziennika Powszechnego” .....                                  | 40 |
| 4. Sprawa prasy oraz próba wprowadzenia cenzury u schyłku dyk-<br>tatury .....         | 42 |
| 5. Próba zorganizowania gazety dla wojska i ludu .....                                 | 44 |
| 6. Próba wprowadzenia cenzury .....                                                    | 45 |
| 7. Sejm .....                                                                          | 49 |
| 8. Wódz Naczelny .....                                                                 | 51 |
| 9. Administracja w służbie propagandy .....                                            | 52 |
| 10. Wojsko polskie w służbie propagandy .....                                          | 55 |
| 11. Rola duchowieństwa w planach propagandowych naczelnych władz<br>powstańczych ..... | 57 |
| 12. Dyplomacja w służbie propagandy .....                                              | 59 |
| 13. Placówki dyplomatyczne .....                                                       | 64 |
| <b>III. Powstanie 1863 r.</b> .....                                                    | 69 |
| 1. Zarys działalności propagandowej w Galicji w latach 1844-1846 .....                 | 69 |
| 2. Organizacja służb propagandowych w powstaniu styczniowym ...                        | 77 |
| 3. Organizacja służb propagandowych w okresie przygotowań do<br>powstania .....        | 79 |
| 4. Wydział Prasowy okresie od 22 stycznia 1863 r. do marca 1864 r. ..                  | 81 |
| 5. Działalność wydawnicza Wydziału Prasowego .....                                     | 86 |
| 6. Wydział prasy za dyktatury Traugutta .....                                          | 87 |

|                                                                                                       |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 7. Organizacja propagandy na Litwie, Rusi w Galicji i w zaborze pruskim . . . . .                     | 88         |
| 8. Organizacja terenowa propagandy w Królestwie Polskim . . . . .                                     | 98         |
| 9. Organizacja miejska w służbie propagandy . . . . .                                                 | 100        |
| 10. Administracja wojskowa w służbie propagandy . . . . .                                             | 101        |
| 11. Próby wciągnięcia do działalności propagandowej duchowieństwa . . . . .                           | 101        |
| 12. Organizacja służb propagandowych za granicą . . . . .                                             | 103        |
| Podsumowanie . . . . .                                                                                | 108        |
| <b>IV. Twórcy i realizatorzy propagandy powstańczej . . . . .</b>                                     | <b>111</b> |
| 1. Powstanie kościuszkowskie . . . . .                                                                | 111        |
| 2. Powstanie listopadowe . . . . .                                                                    | 126        |
| 3. Powstanie styczniowe . . . . .                                                                     | 137        |
| <b>V. Drukarnie na usługach służb propagandowych . . . . .</b>                                        | <b>151</b> |
| <b>VI. Służby informacyjne i służby łączności . . . . .</b>                                           | <b>161</b> |
| <b>VII. Metody i środki stosowane przez propagandę powstańczą . . . . .</b>                           | <b>175</b> |
| 1. Odezwy i manifesty skierowane do wojska w 1794 r. . . . .                                          | 175        |
| 2. Odezwy i manifesty kierowane do wojska w 1831 r. . . . .                                           | 177        |
| 3. Odezwy skierowane do wojska w 1863 r. . . . .                                                      | 180        |
| 4. Odezwy kierowane do narodu . . . . .                                                               | 181        |
| 5. Odezwy i manifesty władz powstańczych w 1831 r. . . . .                                            | 189        |
| 6. Odezwy i manifesty w latach 1861-1864 . . . . .                                                    | 195        |
| 7. Prasa rządowa w 1794 r. . . . .                                                                    | 202        |
| 8. Prasa rządowa w 1831 r. . . . .                                                                    | 206        |
| 9. Prasa w latach 1862-1864 . . . . .                                                                 | 210        |
| 10. Poezja w służbie propagandy 1794, 1831, 1863 . . . . .                                            | 218        |
| 11. Obchody świąt, manifestacje narodowe, teatry . . . . .                                            | 220        |
| 12. Kazania jako środek propagandy ludowej . . . . .                                                  | 226        |
| 13. Symbolika narodowa – sztuki plastyczne . . . . .                                                  | 233        |
| <b>VIII. Zarys działalności propagandy rosyjskiej i pruskiej w dobie powstań narodowych . . . . .</b> | <b>241</b> |
| <b>Podsumowanie . . . . .</b>                                                                         | <b>261</b> |
| <b>Wykaz ważniejszych skrótów . . . . .</b>                                                           | <b>264</b> |
| <b>Bibliografia . . . . .</b>                                                                         | <b>265</b> |
| <b>Summary . . . . .</b>                                                                              | <b>291</b> |
| <b>Indeks nazwisk . . . . .</b>                                                                       | <b>295</b> |

## Indeks nazwisk

- Akielewicz Mikołaj 214  
Alcyato Jan 73, 74  
Aleksander II 259  
Alopeus 245  
Amborski Jacek 96  
Amborski Jan 143  
Anczyc Ludwik 96, 212, 213  
Arciszewski Jan 161  
Armales Karol 94  
Arozek Karolina 171  
Askenazy Szymon 11, 12, 14-17, 20,  
22-25, 111, 115, 129, 151, 161,  
162, 183-187, 203, 204, 205, 241,  
242  
Asnyk Adam 84  
Awejde Oskar 79, 81-85, 86, 102,  
137, 138, 167  
  
Bacciarelli Fryderyk, August 16, 204  
Badeni Stanisław 65  
Badkowski 168  
Bałaszewicz Stanisław 146, 172, 212,  
216, 217, 219, 220, 237, 238, 251,  
260  
Bałucki Michał 96, 212, 213  
Bandurski Józef 168  
Bar A. 131  
Baran Józefina, Emilia 171  
Baranowski Walenty 148  
Barlica Hiacynt 12  
Barman Edward 164  
Bartel Wojciech 23, 220, 234  
Barszczewska Alina 36, 52-54, 134,  
154, 229  
Bartkowski F. 43  
Bartoszewicz 118  
Barzykowski Stanisław 36, 38, 132,  
178, 189, 191, 208, 244  
Bauman 94  
Bauthe 247  
Bavez siostry 170  
Bączyński W. 219  
Bealesas Edmund 106, 146, 226  
Beckendorf, gen. 248  
Becker Fryderyk 169  
Beiersdorf O. 106, 259  
Beil Apolonia 88  
Bender Ryszard 102, 142, 148, 157,  
211, 224, 231  
Bentkowski Władysław 232  
Berg M. 140, 168, 237  
Berwiński Ryszard 72, 73  
Besiekierski Feliks 164  
Beuwe 94  
Biechoński Wojciech 84  
Biegański, gen. 236  
Bobrowski Stefan 79, 81, 83, 138,  
253, 254  
Bogusławski 164

- Bogusławski Władysław 85, 87, 88, 140  
Bogusławski Wojciech 121, 220  
Bojko Jan 88  
Bolechowski, dzierzawca 74  
Bordlier 16, 204  
Bortnowski Władysław 210, 247  
Borzewski Teodor, Maciej 86  
Boszkowski Julian, ksiądz 133  
Bozkowski Jerzy 134  
Branicki Ksawery 220  
Bratkowski Stanisław 222  
Breański Walenty 71  
Breinl 75  
Brudzewski 72, 73  
Brykczyński Stefan 225, 232  
Brzeski 95, 173  
Brzezina Antoni 235  
Brzóska Stanisław, ksiądz 149  
Brzostowski Paweł 122, 144, 205  
Brzozowski 141  
Buchholtz Ludwik 9, 10, 12, 184, 203  
Bukowski A. 149  
Bourgoing 246  
  
Caberdaum H. 88  
Chamiec Antoni 92, 93, 214  
Chądyński 164, 195  
Chewińska Teodora 171  
Chiliczowski Jan 165  
Chłapowski Dezydery 55, 208  
Chłędowski Adam 39, 40, 41, 42, 49, 60, 61, 64, 128, 129, 134, 154, 163, 166, 208, 262  
Chłopicki Józef 33-39, 42, 43, 45, 46, 52, 57, 164, 165, 177, 189, 190, 235, 243, 246  
Chmielewski Robert 71  
Chodźko Leonard 131  
Chomentowski Michał 21  
Chorzewski 230  
Chrzanowski Mikołaj 145, 164  
Chrzanowski Wojciech 165, 247  
Chrzanowski 144, 145, 215  
Chrząca Józef 214  
Chrzastowscy bracia 74  
Chwalibóg A. 84  
Chyliankowski Jan 231  
Ciaglewicz Kasper 74  
Cichocki Jan August, gen. 24  
Cichowski Piotr 165  
Ciecielski Józef 168, 171  
Ćwierciakiewicz Józef 96, 103-105, 146  
Ćwiek Z. 141  
Czacki Michał 56  
Czapski Teofil 92  
Czarnocki Ksawery 49, 163  
Czarnowski ksiądz 149  
Czartoryski Adam 33, 34, 38, 39, 45, 56, 57, 61, 64, 127, 191, 206, 221  
Czartoryski Władysław 104, 105, 107, 145, 147, 172, 173, 216, 217, 226, 232, 233, 260  
Czech Józef 14, 112, 113  
Czernik M. 165  
Czortkowski 72  
  
Dąbkowski W. 159, 232, 253  
Dąbrowski Henryk 24, 119, 229  
Dąbrowski Ignacy 164  
Dąbrowski Jarosław 78, 79  
Daniłowski Władysław 79, 81, 82  
Deguery ksiądz 232, 233  
Delegiusz Paweł 231  
Dembiński gen. 222

- Dembowski 38  
Dembowski Edward (1846) 72, 73, 75, 134, 135, 136  
Dementowicz Józef 96, 172  
Denisow Fiodor 13  
Deseordies 117  
Dłuski Kacper, ksiądz 133  
Dłuszczewski Lambert 133  
Dmochowski Ksawery 14, 15, 19, 44, 61, 111-113, 117, 124, 204  
Dobrowolski Franciszek 83, 84  
Dobrzański Jan 94  
Dołęga 225  
Dolewski F. 89  
Drucki-Lubecki Ksawery 33, 246  
Dryneli Antoni 164  
Drzewiecki Piotr 91, 214  
De Laurens 89  
Dubiecki Marian 85, 86, 92, 140, 141, 159, 216  
Dudkiewicz Józef 131  
Dufour 152  
Dunin 134  
Durand Raymond 61, 166, 207, 245  
Dutkiewicz Józef 66, 128, 129, 130, 131, 209  
Dwernicki Józef 47, 55, 56, 128, 154, 192, 193, 235, 247  
Dwernicki L. 128, 244  
Dybicz Iwan 55, 191, 244, 245, 249  
Dybowicz 244  
Dynowski H. 123  
Działyński Jan 97  
Dzianotta Onufry 234  
Dziarkowski 152  
Dzieszuk 164  
Dzikowski Dominik 230  
Dzikowski, ksiądz 133  
Elkana M. 62, 63  
Elżanowski Seweryn 93, 94, 95  
Fajnhauz Dawid 6, 91, 143, 156, 214, 250  
Feliński Szczęsny, arcybiskup 211  
Fersten 224  
Fijałkowski, arcybiskup 223  
Flotwell Edward Heinrich 133  
Frankowski Roman 169, 171  
Frankowski Stanisław 84  
Fryderyk Wilhelm 71, 187  
Gadon Lubomir 131  
Gagarin Grzegorz 259  
Gałęzowski J. 63, 85  
Garbiński 43  
Gębarski 171  
Gebethner Gustaw 171  
Gebethner Józef 134, 171  
Gembarzewski 154, 193, 249  
Genard 104  
Giedroyć, biskup 133  
Giełgud 105  
Giełgud Antoni 55, 208  
Gieysztor Jakub 89  
Giller Agaton 53, 78, 79, 81-83, 87, 92, 101, 137, 139, 140, 143, 157, 180, 199, 210, 213, 225, 232, 253  
Gładyński Józef, ksiądz 133  
Glinka Mikołaj 24  
Głowacki, Bartosz 182  
Głowacki, ksiądz 75  
Godebski Cyprian 50, 179, 180  
Godlewski Franciszek 211  
Gogolewski, ksiądz 124  
Golański Nereusz 13, 123, 205  
Gołba Z. 243

- Gołemberski Władysław 84, 139, 140, 141, 217  
Golijewski Kacper 222  
Goltz Antoni 107  
Gorczakow Michał 78  
Gorzeński Augustyn 24  
Gorzowski Franciszek 74  
Gorzyc 143  
Goślar Julian 72-74, 134, 137  
Gostomski Józef 164  
Gostycki Adalberg 169  
Goszczyński Seweryn 69-71, 128, 219  
Góralski, ksiądz 149  
Górski Karol 84, 139  
Grabiec J. 197, 255  
Grabiński Kajetan 36  
Grabiński Leon 43  
Grabowski 63  
Grabowski Adam 156  
Grabowski Józef 94, 95  
Grabowski Michał 81  
Gralewski H. 82  
Granowski Michał 205  
Grelichowski Stanisław 157  
Grocyusz 130  
Grohan Karol 236  
Grot Zdzisław 97  
Gröll Michał 152, 203  
Gružewski 56  
Grzybowski Zygmunt 231  
Grzymała A. L. 65  
Guttry Adam 73, 97  
Guzowska Barbara 170, 171  
Guzowska Emilia 170, 171  
Guzowska Julia 170, 171  
Gzowski Gerwazy 81, 82, 140  
Haase Karol 169  
Hahn 94  
Halicz Emanuel 28, 80, 85, 90, 141, 142, 144, 148, 168, 194, 196, 201, 219, 224-226, 232, 254, 255  
Haller, gen.-gubernator 168  
Handelsman Marcelli 65, 127, 130  
Hanusz Kazimierz 170  
Harczyński Salezy, ksiądz 133  
Hauke-Bosak Józef 101, 141, 142, 159, 200  
Haves 104, 105, 173, 217  
Heltman Wiktor 73, 74  
Hercen Aleksander 249  
Hermes Karl Heinrich 64  
Heurich Emilia, Antonia 156, 171  
Heytesbury 246  
Hoffman 164  
Hoffman Edward 36  
Hoffman Karol 65, 107, 147, 208, 229  
Horain 24  
Hormiński, ksiądz 133  
Horodyski Andrzej 46, 52, 63-65, 129, 130, 208  
Horwat 235  
Hoym 124  
Hübner Z. 121,  
Ignacy Działyński, gen. 9  
Igölstrem Osip 9, 12, 203  
Ilnicka Maria z Majkowskich 197  
Jabłonowski Aleksander 92  
Jabłonowski Ludwik 224  
Jabłońska-Deptuła Ewa 57-59, 132, 148, 149, 224  
Jabłoński Henryk 88, 157  
Jackowski Teodor 171

- Jakubowicz 114  
Jakubowski Andrzej, ksiądz 133  
Jakubowski Gabriel, karmelita 26, 229  
Janowski Jan Nepomucen 44, 45, 82-83, 87, 98, 105, 107, 138, 140, 147, 167, 259  
Jańczak ksiądz 75  
Janczewski Karol 85, 138, 139, 142, 144, 156, 168, 169, 170, 171  
Janowski Józef Kajetan 44, 54, 81-82, 83, 85, 86, 102, 139, 142, 159, 196, 198, 211, 231, 253, 254  
Jasiński Jakub 17, 122, 123, 205  
Jasiński Ludwik, ksiądz 133  
Jaśkiewicz J. 117  
Jeleński 89  
Jelski Florian, ksiądz 26, 114, 166, 229  
Jełowicki Aleksander 197, 221, 222, 244, 246  
Jeziorański Jan 168, 169  
Jungers Edward 140  
  
Kaczkowski E. 82  
Kaczkowski Stanisław 164  
Kaczkowski Zygmunt 73, 145, 215, 216  
Kaczkowski-Dembiński Eugeniusz 85  
Kaczorowski Adolf 62, 96  
Kaleta R. 243  
Kalinowski Konstanty 89-91, 143, 157, 214  
Kamieński Henryk 72, 73, 73  
Kamiński 144, 222  
Kamiński Cz. 236  
Kapliński Leon 104, 145, 173, 215, 216,  
Karo Ferdynand 171  
Karpowicz Michał 14, 112, 113, 114, 124  
Katarzyna II 203  
Keller, ksiądz 149  
Kieniewicz Stefan 69-71, 73-75, 76, 79, 80, 82, 87, 89, 90, 92, 94, 95, 134-139, 156, 167, 181, 196, 238, 251, 255  
Kiciński Brunon 52, 54, 131, 195, 210, 219, 221  
Kijas Ignacy 86  
Kirchmajer Wincenty 144, 145, 215  
Klaczko 147  
Klukowski Ignacy 235  
Knapowski W. 166  
Kniaziewicz Karol 65, 131  
Kniaziewicz-Weywery 164  
Koberdowa Irena 90, 142, 143, 163, 173, 226  
Kobyłański Jan 101  
Kocój Henryk 245  
Kolichen 171  
Kołłątaj Hugo 11, 21, 26, 111, 114, 116-118, 123, 242  
Konstanty, książę 33, 34, 177, 190, 211, 243  
Konwarski, ksiądz 230  
Kopczyński Onufry 29, 121, 152  
Kopecki Eugeniusz 133  
Kopecki Jan 165  
Kopernicki Izydor 92  
Kopicki E. 236  
Kordowicz W. 89, 224  
Korytko Eugeniusz 168  
Korzeniecki 164  
Korzeniowski Apolinary 78  
Kościuszko Tadeusz 9-11, 13, 17, 19, 20, 24-26, 113-120, 125, 151, 161,

- 175, 181-185, 187, 200, 203, 233,  
234, 243, 249
- Kosecki 92
- Kossakowski Józef Kazimierz 121
- Kostański F. 171
- Kostecka Walentyna 87
- Kostyński F. 168
- Kotecka Walentyna 158
- Kotowski Kacper 141
- Kowalewski Jan 164
- Kowalski Franciszek 219
- Kowecki Jerzy 10, 18, 125, 126, 226,  
228
- Kozłowicz Ryszard 156
- Koźmian Andrzej, Edward 43, 65,  
128, 131
- Koźmian Stanisław 94, 95, 144, 145,  
173, 215-217
- Krajewski Rafał 82, 83, 85, 139, 140,  
217
- Krasiński biskup 256
- Kraszewski Józef Ignacy 107, 138,  
147, 173, 217
- Kraushar Aleksander 36, 37, 43-49,  
62, 86, 87, 128, 139, 157, 158,  
213, 219
- Krażlewski Stefan 159
- Kręcki August 169
- Królikiewicz, kanonik 124
- Królikowski Leon 81, 82
- Kronenberg Leopold 140
- Kroplewski 219
- Krukowiecki Jan 74, 48, 180
- Krupiński Jan 169
- Krzemiński Stanisław 81, 82, 84, 85,  
87, 88, 139, 217
- Krzewińska Elżbieta 171
- Krzywoszewski 163
- Krzyżanowski Aleksander 43
- Księżarski 136
- Kubala Ludwik 213
- Kubarska Pelagia 171
- Kucharski Wincenty 133
- Kulczycki 104
- Kulczyński Ignacy 74
- Kupczyński T. 113, 116, 120, 124,  
181, 182, 206, 234
- Kurella 166
- Kurowski F., kapelan 133
- Kurpiński Seweryn 219
- Kurpisowa G. 247, 248
- Kurzyna Jan 158
- Kutuzow 248
- La Fayette Marie Joseph de 131
- Lambert Karol 78
- Langiewicz Marian 81, 82, 159, 198
- Latanowicz Stanisław 218
- Lato S. 138, 158
- Lauber Emil 86
- Lauber Z. 86, 87
- Laudier 61
- Ledoux siostry 171
- Lelewel Joachim 34, 46, 49, 191, 221,  
235, 243, 244
- Leszczyński J. N. 139
- Leszczyński Seweryn 235
- Leszkowski Antoni 202
- Leśnodorski Bogusław 11, 16, 26, 27,  
111-118, 121-123, 125, 229, 234,  
239
- Lewak A. 105, 106, 145-147, 173,  
217, 251
- Lewicki K. 235
- Lewiński Józef 165, 171
- Libelt Karol 71, 74

- Lichocki Filip 11, 181, 218  
Limanowski Bolesła 35, 140  
Liniewski Seweryn 20, 120, 255, 258  
Linowski Aleksander 115-118, 120  
Lipiński, ksiądz 133  
Lisiewicz-Teplicki Józef 168  
Lisowski 225  
Loga Adam 230  
Lubiński 87  
Lubomirski Tadeusz, Jan 84  
Lutosławski 164  
Lüders 78
- Łaniec S. 168, 172, 253  
Łapiński Teofil 12  
Łączyński Adolf 96  
Łęcki Ksawery 169  
Łojek Jerzy 13, 15, 16, 35, 112, 113,  
203-205, 246, 248  
Łojko 88  
Łopaciński E. 89, 90  
Łubieński Bogusław 97  
Łubieński Tomasz 36, 163, 165, 235  
Łukaszewski Julian 97, 122, 123, 172  
Łuniewski Gabriel 106, 147, 217  
Łybakowski 74  
Łyskowski Ignacy 171  
Łyszczkiewicz Leon 158
- Macdonald Hektor 169  
Maciejewicz Ludwik 156  
Maciejewski A. 157  
Maciejewski Karol 84, 139, 140, 141,  
154  
Macieszyna M. 210, 223  
Mackiewicz Antoni, ksiądz 149  
Madaliński Antoni 9, 10, 21  
Magnus Karol 235
- Maj Jan 205  
Majeranowski Konstanty 222  
Majewski 87  
Majkowski Jan 92-94  
Majkowski Karol 81-83  
Małachowski Gustaw 39, 49, 60, 61,  
63, 64, 166  
Malinowski 73  
Malinowski Erazm 83  
Maliszewski B. 102  
Marczewski Witold 79, 81, 89, 138,  
156  
Maresch 77  
Markowski 229  
Marszczewicz Bronisław 230  
Marszczurewicz, ksiądz 133  
Martwell Leon 171  
Maruszewski Tomasz 28, 162  
Maryański Hipolit 230  
Marynowski Stanisław 74  
Marzycki Szymon 164  
Matuszewski Stanisław 211  
Max, ksiądz 232  
Mazurkiewicz Walenty 71, 72, 73  
Mejer 114, 116, 124  
Melke 94  
Meloch Maurycy 54, 58, 127, 194,  
243  
Merzbach Henryk, ksiądz 86  
Metternich 70  
Mezer Ewa 171  
Mickiewicz Adam 247  
Mickiewicz Władysław 216  
Mienicki R. 223,  
Mierosławski Ludwik 58, 81, 251  
Mierosławski Stanisław 73  
Miesięczek Bazyli 133

- Mikołaj, car 35, 36, 38, 50, 53, 243, 246, 248
- Mikołajewski 222
- Mikoszewski Karol, ksiądz 81, 102, 142, 196, 211, 231
- Mikulski T. 121
- Miller I. 80
- Miłkowski Zygmunt 216, 226
- Mintoff Józef 133
- Mirecki 168
- Mleczo Józef 231
- Młocki A. 53
- Mochnacki Maurycy 34, 54, 204, 229
- Modylski 164
- Mokronowski Stanisław 175
- Molendowski, 230
- Molendowski ksiądz 133
- Montwiłł Józef 133
- Morawski Teodor 64, 65, 130, 131
- Morstin 166
- Morsztyn L. 65
- Mostowski Tadeusz 14, 65, 112
- Mościcki Henryk 123, 187, 238, 257
- Mroczyński, kapelan 133
- Mrozewicz Kalikst 164
- Mroziński Józef 165
- Mrozowicz Konstanty 168
- Mukłakowicz 171
- Murawiew Michał 199, 256, 258
- Musiałowicz 171
- Muszyńska-Zygmańska J. 119, 124-126, 229
- Myszkowski J. 117
- Naruszewicz 33
- Narzyński Józef 84, 86
- Nazimow Włodzimierz 169
- Niedźwiecki Leonard 104
- Niekrasow Mikołaj 258
- Niemcewicz Julian Ursyn 50, 51, 53, 55, 65, 118, 178, 221
- Niemojewski Bonawentura 46
- Niemojewski Wincenty 47-49, 153, 178
- Nieprzacki 164
- Niewardowski Antoni 133
- Nowak Edmund 133, 134, 231
- Niwier Teodora 235
- Nowakowski Józef 219
- Nowakowski Stanisław 158
- Nowicki Maksymilian 165
- Nowosielski 224
- O**buchowski 104
- Ogiński Michał 205
- Okulski 105
- Olszański Stanisław 168
- Opitz F. 217
- Oppman E. 44
- Ordęga Józef 106
- Ordęga Maciej 164
- Osierko 89
- Osiński 89
- Ossoliński Maksymilian 43
- Ostrowski Antoni 179
- Ostrowski Krystian 105
- Ostrowski Krystyn 220
- Ostrowski Władysław 47
- Otton, drukarz 159
- Oxiński Józef 101, 252
- P**arandier Pierre 117
- Parczewski W. L. 161
- Paskiewicz Iwan 179, 180, 194, 221, 222
- Paszkowski Mieczysław 96, 213

- Pawłowski S. 81  
Perliński Ignacy 230  
Peza, ksiądz 225  
Piaron 152  
Piasecki Wojciech 219  
Piątkowski L. 249  
Pieńkowski Adam 86, 87  
Pierczyński Ludwik 169  
Pietrzak S. 149  
Pilichowski Dawid 17, 18, 28  
Piliński 104  
Pilitowski Henryk 168  
Piotrowski 89  
Plater 131  
Plater Ludwik 65  
Plater Władysław 106  
Plichta Andrzej 36, 47, 104  
Pociej Aleksander 205  
Podlecki 152  
Podraza 217  
Pogorzelski Stanisław 169  
Pol Wincenty 219  
Poniatowski Michał, biskup 26  
Poniatowski Józef 129  
Popiel Paweł 130  
Popławski Adam, ksiądz 77  
Poraziński 223  
Potocki Alfred 70  
Potocki Ignacy 12, 117, 242  
Potocki Tytus 43  
Poznański Stefan 171  
Prądyński Ignacy, 55, 129, 130, 154, 165, 230, 237  
Prażmowski 57, 132  
Prądyński I. 193, 235  
Prozor 24  
Pruszyński Feliks 169  
Pruszyński Jan 156, 166  
Przyborowski Walery 148, 149  
Przybylski Wacław 85, 87, 89, 96, 105, 138  
Psarski 164  
Puchalski Tomasz 133  
Puffendorf 130  
Puszkina Aleksander 248, 249  
Putowski, ksiądz 154  
  
Raczyński A. 65  
Raczyński, przeor w Łądzie 124  
Raczyński Władysław 159  
Radomiński Jan 81, 85  
Radoszewski W. 164  
Radzikowski S. E. 74, 77  
Radziszewski Bronisław 91, 214  
Radziwiłł Antoni 39, 51, 177  
Radziwiłł Michał 47  
Ramotowska Franciszka 81-87, 138, 139, 158, 167, 169, 170, 171  
Ratajczyk Leonard 101, 141, 159,  
Repnin Mikołaj 203  
Ridel Stanisław 171  
Rochr J. 139  
Rogaliński 24  
Rogiński R. 102  
Romanowski 235  
Romanowski Mikołaj 133  
Rostocki Władysław 51, 53-55, 133, 134, 154, 159, 179  
Rostworowski Michał 59, 177-179, 190, 194  
Rozmaith Antoni 169, 170  
Rozwadowski Antoni 72, 136  
Różański Feliks 143, 157  
Różycki Edmund, gen. 91, 92, 194  
Rudolff, arcyksiążę 77  
Rudzka Walentyna 140, 217

- Ruprecht Karol 83, 107  
Rymkiewicz 56  
Rytelewski 169
- Sabowski Władysław 85, 87, 141  
Sacher-Marsch Leopold 135, 136  
Sadowski Michał 133  
Sadowski Władysław 85  
Sangurow 249  
Sanguszko Władysław 70  
Sapieha Antoni 94  
Sapieha Leon 65, 128  
Scholtz Karol 36  
Siarczyński Franciszek 15, 204  
Siemieński Jacek 93  
Siemieński Ludwik 96, 213  
Sierakowski, gen. 124  
Sierakowski Zygmunt 199, 247  
Siwiński Edward 83, 85, 87, 138, 139, 147, 213  
Skarbek Jan 34, 35, 58, 132, 133, 210, 230, 231, 244  
Skibiński Józef 133  
Skirmunt Julian 133  
Skorupka Leon 94, 147  
Skotnicki Wincenty 164  
Skowronek J. 189 219, 235  
Skórzyński Szymon 134  
Skórakowski Wincenty 132  
Skrodecki 43  
Skrzynecki Jan 46, 48, 51, 52, 61, 132, 178, 179, 192, 219, 221, 236  
Słomkowska A. 38-40, 43, 44, 60, 62-64, 128-131, 166, 195, 207, 209  
Słotwiński Adam 231  
Słowacki Juliusz 247  
Smedeński W. 117  
Sokołowski Marian 92
- Sommer Witold 86  
Songin Stanisław 143  
Sowińska Katarzyna 78  
Staniewicz 56  
Stanisław August 21, 114, 118  
Stanisławski Teodor 171  
Stankowska Alina 6, 40, 43  
Starczewska 170  
Starzyński S. 143  
Stebelski P. 72  
Stecki, ksiądz 124  
Stetkiewicz S. 222  
Straszewska Maria 69  
Strupczewski Kajetan 159  
Strycki Józef 168  
Suchodolski Rajmund 219  
Sulżyński Wojciech 134  
Sumiński A. 163  
Sytnikow 249  
Szabrański Władysław, ksiądz 86, 142, 211  
Szarf 106  
Szczeniecki Jan 49  
Szczeciński, ksiądz 124  
Szczepański Alfred 213  
Szczycińska Ksawera 171  
Szelejski biskup 229  
Szerubek, archidiakon 124  
Szlaski 164  
Szuch Adolf 48, 153  
Szujski J. 96, 213  
Szujski, książę 182  
Szulczewski M. 57, 105  
Szwankowski E. 222  
Szwarc Bronisław 79, 149, 250  
Szymański W. 43
- Śniadecki Jan 117

- Śpiewakowski Jan 171  
Światopełk-Mirski, książę 37  
Świdziński Konstanty 50  
Świerkowski K. 54, 154, 210  
Święcicki, ksiądz 125  
Świrski 179
- Taczanowscy, hrabiowie 74  
Tarnowski Stanisław 145  
Tasarczyk A. 137,  
Terluksi Jan 164  
Tessaro-Kosimowa I. 189, 219, 235  
Tiutczew 258  
Toczyński Józef 85  
Tokarz Wacław 220  
Torsiewicz Władysław, ksiądz 133  
Trąpczyński 164  
Traugutt Romuald 85, 98, 91, 94, 96,  
99, 100, 105, 107, 140, 168, 170-  
172, 200  
Trębicki Antoni 117, 121  
Trepka Ignacy 134  
Trochanowska Tekla 156  
Trojanowski Tomasz 164  
Truiński Dionizy 164  
Trzciński Jakub 50, 180  
Trzebiecki Roman 169, 170  
Trzetrzewiński Teodor 107, 147  
Turgieniew Iwan 258  
Twardziecki zwany Janem Budą 86,  
Tyrowicz M. 93, 94, 96, 105, 107,  
144, 213,  
Tyssowski Jan 74
- Wagner Jan 86, 87, 157  
Walewski 164  
Walewski Aleksander 65, 104, 205  
Waligórski M. 105, 106, 173  
Wysilewski Zygmunt 69, 70  
Waszkowski Aleksander 159  
Wawel-Lodia Józef 136  
Wawrzecki Tomasz 185  
Wąsicki J. 11, 119, 124, 163, 203,  
Wereszycki Henryk 103, 107, 173,  
259  
Wernicki J. 81, 82, 131  
Weszyński Wincenty 164  
Węcki Józef 62  
Węgorzewski 36  
Wężyk Jan 40, 42, 43  
Wężyk Franciszek 12, 58, 177, 191,  
206, 244-246  
Wiaziemski Piotr 249  
Wielopolski Aleksander 65, 78, 79,  
138, 232  
Wieniawski Ignacy 205  
Wierzbicki 164  
Wiesiołowski Franciszek 71-73, 77,  
76, 135  
Wilkożewski A. 11, 19  
Wilska S. 148, 223, 236  
Winnicki Tomasz 167  
Wiseman kardynał 233  
Wiśniowski Teofil 72  
Witoszyński Ignacy 220, 221  
Włodek Tadeusz 202  
Wodecki Ludwik 145  
Wodzicki Karol 106, 218, 233, 234  
Wohl Henryk 85  
Wojakowski Mateusz 132  
Wójcicki J. 158  
Wójcicki Karol W. 44  
Wojnarowicz Józef 74  
Wojtkiewicz Paweł 223  
Wojtkowski A. 134

- Wolff J. 62, 63, 146, 173  
Wolicki A. 65  
Woliński J. 44  
Wolski M. 112  
Woltanowski Andrzej 6, 11, 12, 14-16, 20, 22, 29, 111-114, 121, 151, 152, 187, 203, 204, 218, 242  
Wołkow 219  
Wołowski 65  
Wołujew 168  
Wołyński Artur 142  
Wołyński Narcyz 134  
Wróblewska Aleksandra 171  
Wróblewska E. 198, 225  
Wróblewski Walery 143, 157, 199  
Wroński M. 214  
Wroński R. 93  
Wybicki Józef 24, 119, 120, 212  
Wyrębowski Julian 156  
Wywiatkowski Ignacy Żegota 157
- Zabłocki Franciszek 14, 15, 114  
Zajączek Józef 10, 21, 126  
Zajewski Władysław 33, 34, 37, 43, 45, 119, 128, 134, 194, 210  
Zakrzewski Ignacy Wyssogota 24, 182, 183  
Zakrzewski Wojciech 231  
Zalewski W. 70  
Zaliwski Józef 71
- Załuski Roman 65  
Zamorski 34  
Zamoyski gen. 105, 146, 216  
Zamoyski Władysław 133  
Zapiórkowski 164  
Zatorski Walenty 124  
Zawadzki 152  
Zbroiński 169  
Zelkowski 165  
Zgrzebny, ksiądz 75, 76  
Zieliński A. 219  
Ziemiański Jan 134  
Ziemkiewicz Tytus 157  
Zimowski J. 161  
Ziółek Jan 132, 133, 230, 231, 244  
Ziółkowski P., kapelan 133  
Złotorzycka M. 156  
Zwierkowski Walenty 229  
Zwierzdowski Ludwik 89  
Zyblikiewicz Mikołaj 94
- Żaba Franciszek Napoleon 105, 106, 146, 226  
Żukowski Bronisław 92  
Żukowski Wasyl 248, 249  
Żuliński K., ksiądz 86, 142  
Żuliński Roman 167, 169, 170  
Żychowski M. 75  
Żyliński 235